

РЕЗЮМЕТА

на научните трудове и публикации
на полк доц. д-р инж. Дилян Кирилов Марков
представени за рецензиране при участие в конкурс за заемане на академична
длъжност „доцент” по научна специалност „Организация и управление на
въоръжените сили“ в област на висшето образование 9. „Сигурност и отбрана“,
професионално направление 9.2. „Военно дело“

1. Монографии

1.1. Монографичен труд на тема: „Влияние на зоната за координиране на въздушното пространство върху бойното използване на артилерията“, Шумен, НВУ „В. Левски“, Факултет „Артилерия, ПВО и КИС“, 2019, ISBN 978-954-9681-97-0, с. 130

Монографичният труд е структуриран в три основни смислови части, обособени, като глави. Въведението разкрива актуалността на проблема и целта на изследванията в тематиката на предложения труд и насочва вниманието към изследването на влиянието на зоните за координиране на въздушното пространство (ЗКВП) върху използването на нарезната артилерия.

В първа глава е изследвано началото на използване на контрола на въздушното пространство, както и се дава отговор на въпросите свързани с координирането на огневата поддръжка и се уточняват понятията „огнева поддръжка” и „система за съвместна огнева поддръжка”. Представят се характерните черти на непосредствената авиационна поддръжка и мерките за контрол на зоните на сухопътните операции. Частта представя подробно информация за мерките за координиране на огневата поддръжка – общоприетите и нововъведените.

Във втора глава, имайки предвид необходимостта от даване на адекватен отговор за начина за интегрирането на използването на авиационната и артилерийската огневи поддръжки се анализира зоната за координиране на въздушното пространство. Развива се теоретично начина на разделянето ѝ на зона с определена и неопределена форма, както и се анализират начините за разделяне на авиационните и артилерийски средства за поразяване.

В трета глава е анализирано влиянието на зоната за координиране на въздушното пространство върху бойното използване на артилерията при странично разделяне, разделяне по височина и по време, на авиационните средства от средствата за огнева поддръжка на сухопътния и военноморския компонент. Разкрити са положенията на огневите позиции (ОП) на артилерията според местоположението и височината на траекторията на ЗКВП.

Като предложения са посочени възможностите за използване на средствата за артилерийска поддръжка при избор на заряд и траектория и места на ОП.

Представената монография е резултат от многогодишната практическа дейност и изследователски търсения на автора в областта на координирането на въздушното пространство и изследвания в областта на бойното използване на артилерията на Сухопътните войски на Република България.

Заклучението обобщава съдържанието и изводите от труда.

Като резултат е обогатена теорията за мерките за координиране на огневата поддръжка и влиянието на зоната за координиране на въздушното пространство върху бойното използване на артилерията при странично разделяне и при разделяне във височина на авиационните средства от средствата за огнева поддръжка на сухопътния и военноморския компонент. Извършен е анализ на намаляване на огневата мощ на средствата за артилерийска поддръжка под влияние на ЗКВП при стрелба по цели с височина на траекторията на снарядите по-малка от минималната височина на полета на летателния апарат и стрелба по цели с височина на траекторията на снарядите по-голяма от максималната височина на полета на летателния апарат.

1.2. Монографичен труд на тема: „Управление на огъня на артилерийските формирания с използване на автоматизирани системи за управление“, Шумен. 2016 г., ISBN 978-954-9681-75-8, обем 123 стр.

Монографичният труд е структуриран в три основни смислови части, обособени, като глави. Материалът в монографията е разработен от:

- полк. проф. д-р инж. Евлогиев С. Г. – въведение, увод, първа и втора глави, т. 3,3,2. от трета глава, заключение и приложения - в обем на 107 страници;
- полк. доц. д-р инж. Марков Д. К. – трета глава без т. 3.3.2. – в обем на 16 страници.

Въведението разкрива актуалността на проблема и целта на изследванията в тематиката на предложения монографичен труд и насочва вниманието към теоретичните и практическите аспекти на научното интерпретиране.

В първа глава са изследвани основните положения по автоматизацията на процесите на подготовка на изходните данни за стрелба и управление на огъня на артилерията. Извършен е преглед на автоматизираните системи за управление на огъня на артилерията в армиите на някои страни, членки на НАТО и са определени насоки за интегриране на полевите информационни системи в Алианса на базата на теоретични обосновки и добри практики. Направен е исторически преглед на първите опити за автоматизиране на процесите на управление на артилерийския огън в Българската армия. Разгледани са първите образци на средствата за автоматизирано управление в съответствие с равнището на развитие на технологиите в края на миналия век. Подробно са описани назначението, структурата и задачите решавани от подобни системи в НАТО, като са анализирани

преимущества и недостатъците им.

Във втора глава на монографията са анализирани особеностите при подготовката на огъня на дивизион за непосредствена огнева поддръжка, въоръжен с автоматизирана система за управление на огъня АСУОАД „Вулкан–С” ПИКИС и съществуващите варианти при неговото бойно използване.

В глава трета са систематизирани основните процедури при подготовката на стрелбата и управлението на огъня, като са представени модели за управление на огъня при изпълнение на огневи задачи от артилерийски дивизион и батарея самостоятелно или в състава на дивизиона.

Заклучението обобщава съдържанието и изводите от труда.

Като резултат са изяснени въпросите за особеностите, породени от използването на автоматизирани системи за управление на огъня в полевата артилерия и са систематизирани основните процедури при подготовката на стрелбата и управлението на огъня, като са представени модели за управление на огъня при изпълнение на огневи задачи от артилерийски дивизион и батарея самостоятелно или в състава на дивизиона.

2. Статии и доклади, публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни токове

2.1. Доклад: „Използване на метеобюлетин METCM в артилерийските формирования на българската армия“, Сборник доклади от международна научна конференция, НВУ, Факултет „Артилерия, ПВО и КИС“, с. 59-66, Издателски комплекс на факултет „Артилерия, ПВО и КИС“, Шумен, 2016 ISSN 2367-7902, обем 10 стр.

Автори: Евлогиев С. Г., Марков Д. К.

Докладът е фокусиран върху използването на метеосъобщения за автоматизираната система за управление на огъня на артилерийския дивизион АСУОАД „Вулкан–С”.

Отчетени са изискванията за структура на метеорологично компютърно съобщение METCM съгласно STANAG 4082 (Adoption of a standard artillery computer meteorological message).

Представен е реда за трансформиране на данните от METCM в Метео 11, изпълняващ изискванията за метеорологично осигуряване на формированията от полевата артилерия.

Редът за изчисляване на данните, получавани от METCM във формат на METEO-11 (Conversion of the METCM into the METEO-11) е развит, като математическите действия са разделени в три последователни фази:

- преизчисляване на изходните данни на метеобюлетина;

- преизчисляване на приземните метеоданни;
- изчисляване на средните стойности за стандартните височини за метеобюлетина.

Като резултат е представен вариант за използване на преобразуван метеобюлетин МЕТСМ в „Метеосреден“ (Метео 11) в артилерийските формирования с АСУОАД „Вулкан“ при режим за работа за въвеждане при метеорологична подготовка на стрелбата и управлението на огъня - „Вход от метеостанция”.

2.2. Доклад „Обучение на офицери от резерва за полевата артилерия – проблеми и решения“. Сборник доклади от международна научна конференция, НВУ, Факултет „Артилерия, ПВО и КИС“, с. 67-72, Издателски комплекс на факултет „Артилерия, ПВО и КИС”, Шумен, 2016 ISSN 2367-7902., обем 8 стр.

Автори: Марков Д. К., Станчев С. Г.

Докладът е фокусиран, върху предизвикателствата към военно-образователната система в условия на съвременните реалности.

Анализирани са същността, съдържанието, структурата и обхвата на системата за придобиване на професионална квалификация на военнослужещите от артилерията, както и новите реалности във военното дело, значението и актуалността на обучението на артилерийските специалисти.

Посочени са причините за отлив на висококвалифицирани кадри във въоръжените сили, водещи до загуба на способности, както и наличието на по-малък брой на обучените офицери от резерва.

Развит е въпросът за внедряването на нови технологии за възможност за подобряване на доктриналните и концептуалните подходи за обучение и подготовка на силите, което е гаранция за положителни резултати в отговор на предизвикателствата и противопоставяне на новите заплахи за сигурността в международен мащаб.

Като резултат е представен проект на курс за обучение, осигуряващ базова широко профилна подготовка в професионално направление по военна квалификация „Военно дело” и специалност по военна квалификация „Офицер от резерва за военно време от Полевата артилерия” със срок на подготовка четири семестъра.

2.3. Доклад „Условия за единно управление, чрез интегриране на системите за огнева поддръжка при участие в многонационални операции“, Сборник доклади от научна конференция, Военна академия „Г. С. Раковски“, Факултет „Командно-щабен“, София, Годишник на факултета. 1/2016, с. 104 – 114, ISSN 1312-2991, обем 11 стр.

Автори: Марков Д. К., Атанасов А. С.

Докладът представя възможните пътища за адекватно приспособяване на артилерията на Българската армия към общата система за управление на огневата поддръжка на многонационалните съвместни оперативни сили при провеждане на операции.

Основните области на интегриране на формиранията за огнева поддръжка на които се отделя внимание в труда са:

- системите за управление на огъня, като основа на функцията командване и управление;
- разузнавателната информация;
- координиране на огневата поддръжка.

Резултатите доразвиват теорията свързана с терминологията и процеса на CFF (Call For Fire).

2.4. Доклад „Войната срещу „Ислямска държава” – съвременният военен конфликт в Близкия изток и северна Африка“. Сборник доклади от международна научна конференция, НВУ, Факултет „Артилерия, ПВО и КИС“, с. 120-124, Издателски комплекс на факултет „Артилерия, ПВО и КИС“, Шумен, 2016 ISSN 2367-7902., обем 5 стр.

Автори: Александров Б. В., Марков Д. К.

Докладът дава акцент върху проблемите касаещи водената срещу „Ислямска държава” война през годините, което е огромно предизвикателство за страните от Европейския съюз – съвременния конфликт в Близкия Изток и Северна Африка.

Резултатите доразвиват теорията свързана с терминологията и процеса на противодействие на нов тип заплаха в следствие от различни предизвикателства пред международната и европейската сигурност, регионалната сигурност на Близкия Изток и северна Африка, националната сигурност, а така също за военната сигурност на Република България.

2.5. Доклад „Перспективи за развитие на АСУОАД „Вулкан – С””. International scientific conference 2016. Defense and security. Mechanical engineering and military technology. Communication and computing technologies. Social science. Bulgaria, Shumen: “Vasil Levski” National military university – “Artillery, Air defense and CIS” faculty, 2016, p. 73-80. ISSN 2367-7902., обем 8 стр.

Автори: Марков Д. К., Александров Б. В.

Докладът очертава някои основни предизвикателства за решаване на проблемите на ефективността на артилерийския огън, свързани с неговата координация и интегрираност с огъня на другите средства за поразяване за постигане на необходимия резултат за:

- осигуряване на ефективна огнева поддръжка;
- бързо извикване на огневата поддръжка;
- точност на поразяването;
- осигуряване на необходимата безопасност на собствените войски;
- ефективно управление на артилерийските формирования от различен вид и с различен статус и др.

Разгледана е структурата на АСУОАД „Вулкан–С” и са представени нейните предимства при използването ѝ като също така е развит основния проблем - нейното интегриране и развитие. Посочени са предизвикателства за автоматизиране на подсистемата за разузнаване и управление с използване на АПНГ и са предложени насоки за доусъвършенстване за пълноценното ѝ използване.

2.6. Доклад „Поразяване на цели и коригиране на огъня на дивизионите за непосредствена огнева поддръжка с АСУОАД „Вулкан - С“ ПИКИС, с помощта на безпилотни летателни апарати“. Сборник доклади от военна конференция с международно участие на тема „Предизвикателства пред обучението и подготовката в контекста на политиката за сигурност и отбрана на Европейския съюз“ 21 – 22 юни 2017, Военна академия „Г. С. Раковски“, Факултет „Командно-шабен“, с. 133-141, издателство на Военна академия „Г. С. Раковски“, София, 2018, ISSN 1312-2991, обем 9 стр.

Автори: Марков Д. К., Чалъков Р. Б.

Докладът представя възможните способности за засичане на цели и коригиране на огъня на артилерийските формирования с помощта на БЛА RQ-11 “Raven”.

В него се анализират ролята и задачите на БЛА, както и характеристиките на приетия на въоръжение RQ11 “RAVEN” в Сухопътните войски на Българската армия. Посочен е реда за определяне на координатите на целите и коригиране на огъня на артилерийските формирования.

В докладът са посочени изискванията за изпълнението на задачите:

- използване на съвместими радио средства за предаване на координатите по целите и коригирането на огъня, когато оператора на БЛА не се намира в непосредствена близост до оператор на износим терминал от АСУОАД „Вулкан – С“ ПИКИС;

- съвместимост при използване на координатните системи - осъвременяване на софтуера на АСУОАД „Вулкан – С“ ПИКИС, съгласно стандартите на НАТО.

Като резултат е обогатена теорията, свързана с използването на БЛА в интерес на артилерийските формирования.

2.7. Доклад „Изисквания към програмно осигуряване за автоматизирана система за управление на огъня на артилерийските формирования“. Сборник доклади от международна научна конференция, НВУ, Факултет „Артилерия, ПВО и КИС“, с. 67-75, Издателски комплекс на факултет „Артилерия, ПВО и КИС“, Шумен, 2017, ISSN 978-954-9681-82-6., обем 9 стр.

Автор: Марков Д. К.

Докладът посочва изискванията към програмно осигуряване за автоматизирана система за управление на огъня на артилерийските формирования.

Посочено е историческото развитие в използването на автоматизираните системи за управление на огъня на артилерията в Българската армия през годините, до наши дни.

В следствие на опита от използването на АСУОАД „Вулкан–С“ ПИКИС в Българската армия, анализа на АСУО в страните членки на НАТО, насоките за развитие на автоматизираните системи в световен мащаб и възможността да бъде интегрирана една АСУО за нуждите на Сухопътните войски на Българската армия, са определени изискванията към програмно осигуряване, което трябва да притежава една АСУО, при участие на артилерийските формирования в многонационални съвместни операции.

Изискванията към програмно осигуряване в доклада са разделени на:

- общи изисквания;
- изисквания при планиране и вземане на решене;
- изисквания при подготовка на стрелбата и управлението на огъня;
- изисквания при целеобразуване и целеразпределение;
- изисквания при управление на огъня и контрол.

Като резултат са обосновани изискванията към програмно осигуряване, което трябва да притежава една АСУО, при участие на артилерийските формирования в многонационални съвместни операции.

2.8. Доклад „Поразяване на цели от артилерийски формирования, въоръжени със 122 mm СГ 2С-1 „Гвоздика“ в близост до зоната за координиране на въздушното пространство“. Сборник доклади от международна научна конференция, НВУ, Факултет „Артилерия, ПВО и КИС“, с. 181-191, Издателски комплекс на факултет „Артилерия, ПВО и КИС“, Шумен, 2017, ISSN 2367-7902., обем 11 стр.

Автор: Марков Д. К.

Докладът представя решаване на проблемни въпроси по поразяване на цели от артилерийски формирования, въоръжени със 122 mm СГ 2С-1 „Гвоздика“ в близост до зоната за координиране на въздушното пространство.

В следствие на анализа на границите на зоната за координиране на въздушното пространство се разглеждат два варианта за използване на нарезната артилерия при поразяване на цели в близост до нея:

- при височината на траекторията на снарядите по-малка от минималната височина на полета на летателния апарат;
- при височината на траекторията на снарядите по-голяма от максималната височина на полета на летателния апарат.

От разгледаният проблем за възможността за използване на артилерийски формирования, въоръжени със 122 mm СГ 2С-1 „Гвоздика“ за поразяване на цели в близост до зоната за координиране на въздушното пространство са анализирани особеностите за нарезната артилерия.

Като резултат е обогатена теорията, свързана с използването на артилерийските формирования за поразяване на цели с височина на траекторията на снарядите по-малка от минималната височина на полета на летателния апарат и действаща по размери и време ЗКВП (зона за координиране на въздушното пространство) и цели с височина на траекторията на снарядите по-голяма от максималната височина на полета на летателния апарат.

2.9. Доклад „Трансформиране на координатите на точки между координатни системи СК-42 и WGS – 84 за нуждите на артилерийските формирования“. Сборник доклади от международна научна конференция, НВУ, Факултет „Артилерия, ПВО и КИС“, с. 199 - 207, Издателски комплекс на факултет „Артилерия, ПВО и КИС“, Шумен, 2017, ISSN 2367-7902., обем 9 стр.

Автор: Марков Д. К.

Публикацията разглежда същността на координатните системи СК-42 и WGS – 84 и представя възможността за преобразуване на координатите от едната в другата и обратно при използване на математически апарат, като се извършва:

- преобразуване на правоъгълни пространствени координати в геодезически;

- преобразуване на правоъгълни пространствени координати от една система в друга;

- преобразуване на геодезически координати в правоъгълни пространствени координати.

Като резултат е обогатена теорията, свързана с използването на координатните системи СК-42 и WGS – 84.

2.10. Доклад „Поразяване на цели при съвместна огнева поддръжка в зоната за координиране на въздушното пространство“. Сборник доклади от международна научна конференция, НВУ, Факултет „Артилерия, ПВО и КИС“, с. 154-160, Издателски комплекс на факултет „Артилерия, ПВО и КИС“, Шумен, 2017, ISSN 2367-7902., обем 7 стр.

Автор: Марков Д. К.

Докладът разглежда детайлно видовете зони за координиране на въздушното пространство, тяхното обозначаване, планиране, време за действие и зависимостта на формата и размера от операцията и средствата за авиационна огнева поддръжка.

Като резултат е обогатена теорията, свързана с поразяване на цели при съвместна огнева поддръжка в зоната за координиране на въздушното пространство.

2.11. Доклад „Подходи за обучение на бъдещи офицери в някои от водещите армии на НАТО“. Сборник доклади от международна научна конференция, НВУ, Факултет „Артилерия, ПВО и КИС“, с. 453-459, Издателски комплекс на факултет „Артилерия, ПВО и КИС“, Шумен, 2017, ISSN 2367-7902., обем 7 стр.

Автори: Чалъков Р.Б., Илиев К. А., Марков Д. К.

Докладът разглежда военно образователната система в някои страни, членки на НАТО. Посочват се предизвикателствата за обучението на курсантите в условията на затворената армейска структура с различни от цивилния сектор структури, правила за работа, йерархия и кариерно развитие.

В изложението се акцентира върху предизвикателството пред военното образование за обучение по теория и практика на военното дело, включително боравенето с оръжия и военна техника, което ще доведе до правоспособност за упражняването на професия в системата на отбраната, често с квалификация валидна и в гражданския сектор.

Като резултат е обогатена теорията за реда за обучение в Германия, Франция и Турция.

2.12. Доклад „Влияние на военните конфликти върху бойното използване на артилерийските формирования в специфични операции“.

Годишник на НВУ „Васил Левски”, с. 164-171, издателски комплекс на НВУ „В. Левски”, В. Търново, 2018 ISSN 1312-6148, обем 8 стр.

Автор: Марков Д. К.

В докладът се изследват действията на артилерийските формирования в различните конфликти (Чечня, Израелско-Ливански, Сирия) за да се определи ефективността в планирането на действията и участието ѝ в поразяването на противостоящите войски.

Като резултат е обогатена теорията за бойното използване на артилерията в специфични операции в съвременните военни конфликти.

2.13. Доклад „Предизвикателства при графичното изобразяване на видовете зони за координиране на въздушното пространство в цялостната картина на бойното поле“. Годишник на НВУ „Васил Левски”, с. 154-163, издателски комплекс на НВУ „В. Левски”, В. Търново, 2018 ISSN 1312-6148, обем 10 стр.

Автор: Марков Д. К.

Акцент в разработката е дейността при авиационната и артилерийската огневи поддръжки, взаимно допълващи се при поразяването на целите на бойното поле. Анализът им посочва необходимостта от интегриране чрез Зоната за координиране на въздушното пространство (ЗКВП), която е координиращата мярка за огнева поддръжка.

Докладът разглежда изискванията към зоната за координиране на въздушното пространство и графичното ѝ изобразяване.

Като резултат е обогатена теорията при графичното изобразяване на видовете зони за координиране на въздушното пространство в цялостната картина на бойното поле, които са онагледени, чрез графики, съгласно изискванията на STANAG 2019 - APP-6D NATO Joint Military Symbolology.

2.14. Доклад „Повишаване на способностите на артилерийските системи за изпълнение на задачи в системата за артилерийска поддръжка на сухопътен компонент“. Сборник доклади от международна научна конференция, НВУ „Васил Левски”, с. 842-851, издателски комплекс на НВУ „В. Левски”, В. Търново, 2019 ISSN 2367-7481, обем 10 стр.

Автор: Марков Д. К.

Докладът анализира проблема за увеличаване на огневата мощ и на процесите за усъвършенстване на способите и формите за управлението на силите и средствата за огнева поддръжка и в частност артилерията, породени от необходимостта от промяна на формите за използване на въоръжените сили и подходите за планиране и провеждане на операции в новата среда за сигурност.

Извършен е анализ на недостига на способности разгледани в следните направления:

1. недостатъчна далекобойност на нарезните и реактивните системи за стрелба от закрити огневи позиции;

2. ограничен маньовър с огън при големи отклонения от основното направление на стрелбата и бързината на придвижването и развърщането в боен ред на формиранията въоръжени със 152 мм ОГ Д-20;

3. лишаване от способности за стрелба с високоточни бойни припаси за намиращите се на въоръжение артилерийски системи.

Като резултат са посочени възможностите за повишаване на способностите на средствата за артилерийско огнево поразяване.

2.15. Доклад „Изобразяване на мерките за координиране на огневата поддръжка съгласно промените в STANAG 2019“. Сборник доклади от международна научна конференция, НВУ „Васил Левски“, с. 852-858, издателски комплекс на НВУ „В. Левски“, В. Търново, 2019 ISSN 2367-7481, обем 7 стр.

Автор: Марков Д. К.

Докладът разглежда стандартите при изобразяване на военните символи и мерките за координиране на огневата поддръжка. Акцент представляват разликите между APP-6(C) и APP-6(D).

Като резултат са анализирани нововъведените мерки за координиране на огневата поддръжка:

- линия забранена за стрелба (No Fire Line – NFL);
- траектория за прелитане на снарядите (Munition Flight Path - MFP);
- зона за бойно използване на артилерийско формирание (Position Area For Artillery - PAA).

2.16. Доклад „Влияние на интервалите между оръдията при разположението им на огневата позиция“. Сборник доклади от международна научна конференция, НВУ, Факултет „Артилерия, ПВО и КИС“, с. 177-183, Издателски комплекс на факултет „Артилерия, ПВО и КИС“, Шумен, 2017, ISSN 2367-7902, обем 7 стр.

Автор: Марков Д. К.

Докладът разглежда изискванията на регламентиращите документи към интервалите между оръдията при разположението им на огневата позиция:

- „Ръководство по бойна работа на огневите подразделения от артилерията“;
- „Ръководство за използване на полевата артилерия – артилерийски дивизион“.

Извършен е анализ на интервалите между оръдията в други страни с подобно въоръжение (Русия, Полша и Чехия).

Анализирани са факторите, влияещи на избора на конфигурация на огневата позиция.

Като резултат са предложени стъпки за изглаждане на противоречията в националните документи за различните размери на интервалите между оръдията и посочените отстъпи спрямо тях, влияещи негативно при практическото изпълнение на поставените задачи при подготовка и заемане на огнева позиция от личния състав от огневите формирования на артилерията.

2.17. Доклад „Нов ли е способът за бойно използване на самоходната и реактивната артилерия – артилерийска въртележка“. Сборник доклади от международна научна конференция, НВУ „Васил Левски“, с. 859-865, издателски комплекс на НВУ „В. Левски“, В. Търново, 2019 ISSN 2367-7481, обем 7 стр.

Автор: Марков Д. К.

Докладът дава отговор на въпроса от заглавието си, в следствие на изявление в руските военни среди, където се акцентира върху нов способ за използване на формированията от самоходната и реактивната артилерия – описвано като артилерийска въртележка (*артиллерийская карусель*).

Анализирани са националните регламентиращи документи в областта на артилерията по касаещия въпрос. Посочени са приликите в способите.

Като резултат е обогатена теорията, за рокиране на артилерийските формирования от самоходната и реактивна артилерия.

2.18. Доклад „Хуманитарната гражданско-военна координация и насоките от Осло“. Годишник на НВУ „Васил Левски“, с. 248-256, издателски комплекс на НВУ „В. Левски“, В. Търново, 2020 ISSN 1312-6148, обем 9 стр.

Автор: Марков Д. К.

Докладът посочва дейността на Хуманитарна гражданско-военна координация на ООН, повлияна от Насоките относно използването на военни и граждански сили и средства за защита при бедствия (Насоките от Осло).

Като резултат е обогатена теорията за координацията между граждански и военни организации при управлението на хуманитарни кризи, изправена пред много предизвикателства, които трябва да бъдат преодоленени и намалени чрез предоставяне на организационна, политическа и структурна подкрепа.

2.19. Доклад „Влияние на основните оперативни фактори в Персийския залив, 2.08.1990 г. – 28.02.1991 г.“. Годишник на НВУ „Васил Левски”, с. 257-264, издателски комплекс на НВУ „В. Левски”, В. Търново, 2020 ISSN 1312-6148, обем 8 стр.

Автор: Марков Д. К.

Докладът фокусира вниманието върху оперативните фактори на пространството, времето, силите и информацията върху въоръжения конфликт в Персийския залив за периода 2.08.1990 г. – 28.02.1991 г.

Като резултат е обогатена теорията за цялостното комбиниране на основните оперативни фактори при планиране и провеждане на военните действия в този конфликт даващо преимущество на коалиционните сили.

2.20. Доклад „Концепцията за „Системния оперативен дизайн“ на Израел – военния поглед на малката държава“. Годишник на НВУ „Васил Левски”, с. 240-247, издателски комплекс на НВУ „В. Левски”, В. Търново, 2020 ISSN 1312-6148, обем 8 стр.

Автор: Марков Д. К.

Докладът акцентира върху различните гледни точки към оперативното изкуство, подхранвани съответно от различни концепции за използване на военна сила, като доказателство за новото, по-задълбочено разбиране на ролята на оперативното изкуство за преодоляване на съвременни конфликтни ситуации. Извършен е анализ на концепцията за „Системния оперативен дизайн“ на Израел.

Като резултат е обогатена теорията за СОД, като концепция на различни гледни точки към оперативното изкуство.

2.21. Доклад „Предизвикателства и проблеми в подготовката на курсанти в НВУ „Васил Левски““. Годишна университетска научна конференция, с. 280-289, издателски комплекс на НВУ „В. Левски”, В. Търново, 2021 ISSN 2367-7481, обем 10 стр.

Автор: Марков Д. К.

Докладът представя предизвикателствата и проблемите в подготовката на курсантите в НВУ, породени от редица фактори, които са допринесли по-скоро до негативни резултати в следствие на промените във военнообразователната система (ВОС), насочени към придобиването на знания и умения при реализиране на завършващите своето обучение във въоръжените сили на Република България.

В периодът на подготовката на курсантите в НВУ, като част от тази система са анализирани основните предизвикателства и проблеми:

- неефективни подходи за набиране на обучаеми;

- подготовката в основните и средните училища;
- прекомерно завишени хорариуми на преподавателите;
- поддържане на преподаватели за всички военни специалности;
- необходимост от допълнително обучение на преподавателите;
- липса на нови образци въоръжение и техника, на въоръжение в БА за нуждите на НВУ;
- различия в оценяването на резултатите от обучението в НВУ и потребителите на кадри.

Като резултат са предложени направления за подобряване на подготовката на курсантите в НВУ.

2.22. Доклад „Обучението и подготовката, като фактори за успех в стабилизиращи операции“. Годишна университетска научна конференция, с. 290-295, издателски комплекс на НВУ „В. Левски“, В. Търново, 2021 ISSN 2367-7481, обем 6 стр.

Автор: Марков Д. К.

Докладът представя обучението и подготовката на военнослужещите, участващи в стабилизиращите операции, като един от най-важните фактори за успех в следствие на задълбочена обща подготовка, която да бъде съобразена за спектъра от различни задачи, с които военнослужещите ще се сблъскат по време на тези операции.

Факторът „обучение и подготовка“ е анализиран, като е разделен на две под категории:

- повишаване на интеркултурната осведоменост на военнослужещите;
- обща подготовка, която да бъде съобразена за спектъра от различни задачи, с които военнослужещите ще се сблъскат по време на стабилизиращата операция.

Като резултат е обогатена теорията за обучението и подготовката на военнослужещите, участващи в стабилизиращите операции.

2.23. Доклад „Предизвикателства пред международните отношения и международната сигурност в епохата на изкуствения интелект“. Годишна университетска научна конференция, с. 296-304, издателски комплекс на НВУ „В. Левски“, В. Търново, 2021 ISSN 2367-7481, обем 9 стр.

Автор: Марков Д. К.

Докладът разглежда предизвикателствата пред международните отношения и международната сигурност в епохата на изкуствения интелект. Акцентирано е влиянието на:

- технологиите за ИИ;
- придобиването на ИИ и влияние на международната сигурност;

- стратегическото значение за водещите държави в световната геополитика в епохата на ИИ.

Като резултат са поставени отправни, политически и етични въпроси, които тепърва трябва да бъдат разгледани изцяло, както действието на ИИ, като мултипликатор на сили за конвенционалните военни, които се опитват да намалят разликата между себе си и по-силните сили.

2.24. Доклад “Challenges and future requirements for the military education system of Republic of Bulgaria“. Development of Education, Science and Business. International Scientific and Practical Internet Conference, December 6-7, 2021. – Dnipro, Ukraine. International Electronic Scientific and Practical Journal «WayScience» ISSN 2664-4819. 2021. p 30-3, обем 4 стр.

Автор: Марков Д. К.

Докладът представя предизвикателствата и бъдещите изисквания на системата на военното образование, насочена към придобиване на знания и умения.

Посочени са редица предизвикателства пред ВОС в зависимост от периода на нейното развитие през последните години, които могат да се обособят като елемент на анализ с последващо отчитане, за да може да функционира устойчиво в следващия етап от своето развитие:

- влошаване на демографското развитие;
- функциониране в условията на силно конкурентна среда на висшето образование;
- подготовка на учениците за дейности в мултинационална среда;
- финансови и ресурсни ограничения.

Като резултат са предложени направления за подобряване на системата на военното образование, насочена към придобиване на знания и умения.

3. Студии, публикувани в нерелативирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни токове.

3.1. Студия „Полевите информационни системи - настояще и бъдеще“. Годишник на НВУ „Васил Левски“, с. 176-196, издателски комплекс на НВУ „В. Левски“, В. Търново, 2017 ISSN 1312-6148, обем 21 стр.

Автори: Марков Д. К., Евлогиев С.С.

В материалът са разгледани характерните черти на съвременните операции при масово използване на технически средства за разузнаване. Посочени са видовете автоматизирани системи за управление във въоръжените сили в зависимост от участващите структурни звена, техният характер и формите на предаване на информацията.

В изложението са анализирани полевата интегрирана комуникационно информационна система (ПИКИС) и автоматизираната система за управление на огъня на артилерийския дивизион АСУОАД „Вулкан – С“ ПИКИС на въоръжение в Сухопътните войски на Българската армия.

Посочени са основните области на интегриране на формированията за огнева поддръжка и възможността за постигане на оперативна съвместимост на огневи системи и технологиите.

Представени са способностите на системите за огнева поддръжка в някои страни членки на НАТО:

- AFATDS (Advanced Field Artillery Tactical Data System);
- ADLER III (Artillerie Daten Lage and Einsatz-Rechnervebund);
- TOPAZ.

Посочени са изискванията на мултинационалната програма за съвместимост на системите за управление и огнева поддръжка на артилерията ASCA (Artillery Systems Cooperation Activities) за осъществяване на информационен обмен, като предпоставка за безпроблемна огнева поддръжка и своевременно огнево въздействие върху точките на тежестта на противника.

Като резултат са обосновавани и предложени теоретични положения и проблеми за решаване при използване на автоматизираната система за управление на огъня на артилерийския дивизион „Вулкан – С“ ПИКИС, като са отчетени изискванията на НАТО за осъществяване на информационен обмен, като предпоставка за безпроблемна огнева поддръжка и своевременно огнево въздействие върху точките на тежестта на противника.

4. Публикувани университетски учебни пособия.

4.1. Учебно пособие „Планиране и координиране на съвместната огнева поддръжка. Издателски комплекс на НВУ „В. Левски, Факултет „Артилерия, ПВО и КИС, Шумен, 2016,109-110,127-151 ISBN 978-954-9681-83-3, обем 153 стр.

Учебното пособие е предназначено за изучаване на работата на стратегическото ръководство на щабовете на съвместните оперативни сили, компонентните командвания и маневрените формирования при създаване на концепцията, планиране и координиране на съвместната огнева поддръжка (СОП).

В него се разглеждат основните задължения на групите и подгрупите за планиране и координиране на СОП, за оценка на бойните загуби и на процесите на целеобразуване, целеразпределение и целеуказване на стратегическо, оперативно и тактическо ниво.

Разработката е подготвена на основата на изискванията към съвременната военна наука, на задълбоченото изучаване и анализиране на поуките от практиката

при провеждане на съвместната огнева поддръжка в операциите, на огневата поддръжка от компонентните командвания и маневрените формирования в операциите от локалните военни конфликти през последните години и на досега съществуващите методи за планиране и координиране на огневата поддръжка.

Пособието отразява съвременните реалности и новите заплахи в света, значителното изменение в структурите и начина на използване на силите и средствата за огнева поддръжка не само в Българската армия, а и в световен мащаб, а така също и с отчитане на измененията във формите и способите за водене на военни (бойни) действия във войни, въоръжени конфликти и в операции срещу тероризма.

Разработката отчита националните доктринални документи и стандартизационните споразумения с НАТО и съществуващите методики за извършване на оперативни и тактически разчети при планиране и координиране на огневата поддръжка.

Материалът е разработен, както следва: полк. доц. д-р Сашо Ст. Евлогиев - ръководител на авторския колектив – гл. 1 т. 1.1, 1.2; гл. 2 т. 2.2; гл. 4 т. 4.1, гл. 5; заключение; о.р. полк. доц. д-р Иван Ал. Гюргаков – заместник-ръководител на колектива – въведение, гл. 1 т. 1.3, 1.4; гл. 2 т. 2.1; гл. 4 т. 4.2, гл. 6.; о.р. полк. доц. д-р Велико П. Петров - гл. 1 т. 1.4, 1.2; гл. 6.; подп. доц. д-р Станчо Г. Станчев - гл. 2 т. 2.3; гл. 4 т. 4.4, гл. 6.; м-р д-р Калоян Ат. Илиев - гл. 3 т. 3.3; гл. 4 т. 4.5, приложение 1.

Подп. д-р Дилиян Кирилов Марков в това пособие участва в разработването на гл. 3 т. 3.1, 3.2.; гл. 4 т. 4.3, гл. 6; приложения 1, 2 и 3. в обем 39 стр.

Като резултат е доразвита теорията за съвместната огнева поддръжка (СОП) в периодите ѝ при отбрана и при настъпление. Формирани са органите за планиране и координиране на СОП в националните съвместни сили. Предложена е технология за планиране на СОП от различните структури на националните и съвместните сили, което осигурява възможности за повишаване на точността, бързината и за подобряване на координацията.

4.2. Пособие „Тактика на полевата артилерия - Част I“. НВУ, Факултет „Артилерия, ПВО и КИС“ Шумен, 2016 г., ISBN 978-954-9681-76-5, обем 286 страници.

Пособието е разработено в съответствие с националните доктринални документи, като е използвана терминологията, основана на схващанията, залегнали в Тактическата доктрина на полевата артилерия на НАТО ААгтуР–5, приета със стандартизационно споразумение STANAG–2484 и Артилерийските процедури, използвани в армиите от НАТО ААгтуР–1, приети със стандартизационно споразумение STANAG–2934. Използвани са постиженията на съвременната военна

наука и практика, наличната литература, опитът в учебния процес на катедра „Артилерия” и тенденциите при бойното използване на артилерийските формирования в операциите. Разгледано е бойното използване на артилерията в различни видове бойни действия на маневрените формирования.

Пособието е разработено от авторски колектив на катедра „Артилерия”, както следва: полк. доц. д-р инж. Велико Панчев Петров – ръководител на авторския колектив – гл. 3 т. 3.1., 3.2; 3.3.1., гл. 4 и заключение; о.з. подп. инж. Стоян Славов Жейнов – заместник-ръководител на колектива – увод, гл. 2 т. 2.1, 2.2, 2.3; гл. 3 т. 3.3.2. и 3.3.3.; полк. доц. д-р инж. Сашо Стефанов Евлогиев – гл. 1 т. 1.1 ÷ 1.4.; подп. д-р инж. Станчо Георгиев Станчев – гл. 3 т. 3.4.1 ÷ 3.4.2; подп.д-р инж. Дилян Кирилов Марков – гл. 3 т. 3.4.3.; м-р д-р инж. Калоян Атанасов Илиев – гл. 5 т. 5.1.1.÷5.1.3, 5.1.6.÷5.1.10.; о.з. подп. д-р инж. Христо Атанасов Десев – гл. 5 т. 5.1.4., 5.1.5.; м-р инж. Стамен Илиев Антонов – гл. 5 т. 5.2.

В т. 3.4.3 подробно е представена структурата на самоходния артилерийски дивизион и са структурирани въпросите по организацията и дейностите на артилерийската разузнавателна група, взвода за разузнаване и управление, огневите взводове и артилерийската батарея в операциите.

4.3. Учебно пособие „Специализирани компютърни системи в полевата артилерия”, Шумен 2017 г. Факултет “А, ПВО и КИС“. ISBN 978-954-9681-83-3, обем 93 стр.

Учебното пособие е разработено, като са използвани резултатите от проведени научни изследвания, публикувани в голям брой литературни източници, опитът на преподаватели от катедра „Артилерия“ и натрупаният практически опит от провеждането на учения с артилерийските дивизиони за непосредствена огнева поддръжка, въоръжени с автоматизираната система за управление на огъня на артилерийския дивизион „Вулкан-С” ПИКИС, като са отчетени тенденциите при използването на силите и средствата в съвместната огнева поддръжка в съвременните операции.

В първа глава „Същност и съдържание на управлението на войските” са изложени необходимите теоретични основи на същността, съдържанието, основните принципи, изискванията и възникването на управлението на войските. В развитието на теорията на управлението се очертават три основни тенденции, като увеличаването на обема от задачи и изменение на функциите на органите за управление, рязкото съкращаване на времето за изпълнение на поставените задачи и усложняването на условията за управление на войските.

Във втора глава „Системи за управление“ се разглеждат видовете автоматизирани системи за управлението на войските (АСУВ) и техните задачи. Представено е информационното, математическото и техническото осигуряване на

АСУВ. Разгледана е структурата на системата за управление на войските, където са разработени въпросите за органите и пунктовете за управление, свързочната система и техническите средства за управление. Също така в тази глава са разгледани основните принципи, характерните особености и етапите при изграждане на АСУВ. Отделено е особено внимание и на възникване на автоматизацията на процесите на подготовка и управление на огъня на артилерията.

Трета глава „Батарейен артилерийски изчислител (АИ-97) Перла” съдържа информация за предназначението, състава, общото устройство и ТТД на батареиния артилерийски изчислител „Перла”, задачите, които се решават с него и обстойно е наблегнато на неговото използване от артилерийските командири при управление на огъня.

Четвърта глава е посветена на „Съвременните системи за управление“, където са разгледани въпросите за АСУВ в чуждите армии, за комуникационно-информационната система на механизирани бригади, оборудвани с ПИКИС, автоматизираните системи за управление на артилерийския огън (ADLER, AFATDS, BATES, ATILA/ATLAS и TOPAZ). Освен това е направен обзор на историческото развитие на автоматизираните системи за управление на огъня в полевата артилерия на Българската армия, където се засягат АСУОАД „Искра” и АСУОАД „Вулкан–С”.

Като резултат е доразвита и обогатена теорията за ролята и мястото на специализираните компютърни системи в полевата артилерия.

4.4. Учебно пособие „Графични бойни документи в полевата артилерия“. НВУ, Факултет „Артилерия, ПВО и КИС“ Шумен, Издателски комплекс на НВУ „В. Левски“, Факултет „Артилерия, ПВО и КИС, Шумен, 2019, ISBN 978-954-9681-93-2, обем 101 стр.

Разработването на пособието е продиктувано от необходимостта да се подпомогне подготовката на ръководителите на практически занятия при подготовката и провеждането на полевите занятия, тренировките по стрелба и управление на огъня, тактическите учения с бойни артилерийски стрелби, компютърно подпомагани щабни тренировки и командно-щабни учения с подчинените им формирования.

Пособието е разработено от:

Подп. доц. д-р инж. Дилян Кирилов Марков – Глава първа т. 4, Глава втора, Глава трета т. 2, приложения 1,2 и 3

О.з. подп. инж. Стоян Славов Жейнов – Увод, Глава първа т. 1, 2, 3, Глава трета т. 1.

Целта на пособието е да подпомага обучаемите да прилагат коректно военната знакова система, която се ползва най-често при планиране и провеждане на операции от артилерийските формирования на СВ.

Пособието адаптира възприетият от страните членки на НАТО стандарт към националните особености и осигурява обща симвоология, която дава както общата картина, така и необходимите детайли на командирите и щабните офицери, за да се осигури съгласуваността и се благоприятства оперативната съвместимост в системата за командване, контрол, комуникации, компютризация и информация (С4И).

В глава първа „Предназначение на бойните документи и изисквания, предявявани към тях“ са детайлизирани последователно реда за оформяне на документите, предназначението, изискванията и подготовка на работната карта за използване.

В глава втора „Военни символи“ е акцентирано върху стандарта за изобразяване на военни символи. Развита е спецификата за работа с иконно базирани символи.

Глава трета „Нанасяне на обстановка на работна карта“ обобщава информацията от предходните глави и дава цялостно завършване на поставената цел на разработката. В нея са описани изискванията към различните графични документи, водени в артилерийските формирования.

4.5. Учебно пособие „Решаване на комплексни задачи по подготовка на стрелбата и управлението на огъня в полевата артилерия“. НВУ, Факултет „Артилерия, ПВО и КИС“ Шумен, Издателски комплекс на НВУ „В. Левски, Факултет „Артилерия, ПВО и КИС, Шумен, 2019, ISBN 978-954-9681-96-3, обем 170 стр.

Пособието е разработено в съответствие с квалификационните характеристики по учебните планове на курсантите, специализация „Полева артилерия“ за придобиване на специални компетенции в областите:

- теорията на стрелбата, подготовката и правилата за стрелба;
- основите на топогеодезията и метеорологичното осигуряване на артилерията, артилерийско-техническото и оптичeskото разузнаване;
- действието на средствата за артилерийско-техническо и оптичeskо разузнаване;
- действието на артилерийските системи, както и бойната работа с тях;
- моделиране и симулации при решаване на тактически задачи.

Тази разработка съдържа основна информация за решаване на комплексни задачи по подготовка на стрелбата и управлението на огъня в полевата артилерия в интерес на преподавателите, курсантите, докторантите и специализантите артилериисти от офицерски курсове за следдипломна квалификация (командири на АПНГ, офицери по огнева поддръжка на механизирани батальон, командири на батареи и офицери от щаб на артилерийски дивизион), за да отговори на

съвременните изисквания към организирането и провеждането на полеви занятия, тренировки по стрелба и управление на огъня (ТС и УО), тактически учения с бойни артилерийски стрелби и щабни тренировки.

Като резултат е създадена цялостна процедура за решаване на комплексни задачи по подготовка на стрелбата и управлението на огъня в полевата артилерия.

5. Участие в колективи за разработване на стратегически и доктринални документи в областта на сигурността и отбраната

5.1. Ръководство за планиране на операции, част втора – оперативно ниво (ТП 5-2), заповед № ЗНО-33/13.02.2019 г.

Ръководството за планиране на операции Част II описва реда за планиране на операции на оперативно ниво, провеждани от формированията от видовете въоръжени сили.

В него се доразвива постановките залегнали в Доктрината за планиране на операции и Ръководството за планиране на операции Част I, като детайлизира процеса и дава практически насоки за неговата реализация.

Целта на Ръководството за планиране на операции Част II е да бъдат детайлизирани процедурите и отговорностите в хода на планиране на операциите/боя от формированията на видовете въоръжени сили. По този начин то подпомага планиращите специалисти при изготвянето на план/заповед, характеризиращи се с яснота и простота и способни да дадат необходимите указания за изпълнение на заповяданата мисия.

5.2. Ръководство за планиране на операции, част трета – тактическо ниво (ТП 5-3), заповед № ЗНО-33/13.02.2019 г.

Ръководството за планиране на операции Част III описва реда за планиране на операции на тактическо ниво, провеждани от формированията от видовете въоръжени сили.

В него се доразвива постановките залегнали в Доктрината за планиране на операции и Ръководството за планиране на операции Част II, като детайлизира процеса и дава практически насоки за неговата реализация.

Целта на Ръководството за планиране на операции Част III е да бъдат детайлизирани процедурите и отговорностите в хода на планиране на операциите/боя от формированията на видовете въоръжени сили.

6. Участие в екипи за разработване на регламентиращи документи

6.1. „Процедури по стрелба в полевата артилерия (артилерийски дивизион, батарея, взвод)”, ВИ, 2010 г., разработен съгласно заповед на началника на Генералния щаб на БА № 31/25.01.2008 г., обем 233 стр.

Този документ е изготвен от авторски колектив в състав: генерал майор Стефан Василев – ръководител на колектива, бригаден генерал Ангел Главев – заместник-ръководител на колектива, полковник Валери Точилев, полковник Георги Иванов, полковник Иван Иванов, майор Петър Кръстанов, подполковник Николай Димов, полковник доцент д-р Ваньо Асенов, полковник доцент д-р Иван Панчев, о.р. полковник доцент д-р Иван Гюргаков, майор Атанас Атанасов, полковник доцент д-р Нелко Ненов, полковник доцент д-р Сашо Евлогиев, полковник доцент д-р Велико Петров, подполковник Христо Десев, подполковник Стоян Жейнов, майор Дилян Марков и майор Недялко Недялков под общата редакция на о.р. полковник доцент д-р Иван Гюргаков и полковник доцент д-р Иван Панчев.

Процедурите по стрелба на полевата артилерия са разработени на основата на STANAG 2484 MC ARTY (ed. 2) - Тактическата доктрина на полевата артилерия на НАТО (AArtyP - 5), Тактическата доктрина на полевата артилерия на Българската армия и Ръководството за използване на полевата артилерия – артилерийски дивизион.

В глава първа „Подготовка на стрелбата“ се разглеждат основните принципи на стрелбата на полевата артилерия, като са анализирани същността и основното съдържание на подготовката на стрелбата, включващи разузнаване, наблюдение и определяне местоположението на целите; топогеодезична, метеорологична, балистична и техническа подготовки.

В глава втора са описани процедурите по определяне на данните за стрелба при пълна, съкратена, окомерна подготовки и с използване на резултатите от създаването на репер. Разгледани са процедурите по определяне на пристреляните поправки в разстояние и направление и тяхното въвеждане в данните за стрелба за батареята и дивизиона. Посочени са процедурите при определяне на данните за стрелба в дивизиона с използване на данните от пристрелъчно оръдие и при обновяване на данните за стрелба на поразяване. Основно внимание е отделено на процедурите при пристрелка на цели, като са описани реда и последователността при пристрелка по измерени отклонения с далекомер, секундомер, формирания за звуково разузнаване и радиолокационна станция и е изведен формулният апарат, който се използва в различните видове пристрелки.

В трета глава са систематизирани процедурите при поразяване на различни по характер цели – отделни, групови, неподвижни и движещи се. Посочени са

същността, случаите на прилагане, реда за организиране и изпълнение на заградителен и съпровождащ огън, огън с право мерене с оръдия при изпълнението на огневата задача с оръдие, взвод и батарея. Уточнени са особеностите на стрелбата с реактивна артилерия, както в подготовката на данните за стрелба, така и в реда на провеждането на пристрелката и стрелбата за поразяване на целта. Важно място заемат особеностите на стрелбата, пристрелката и стрелбата за поразяване при използването на артилерийските формирования в планинско-гориста местност при стрелба от закрити огневи позиции и с право мерене.

В четвърта глава са обобщени процедурите при използване на специални бойни припаси, като димни, осветителни и запалителни снаряди; боеприпаси за дистанционно миниране, с висок поразяващ ефект и боеприпаси с предаватели за еднократни смущения. Посочените процедури представляват правила за подготовката на данните за стрелба и поразяването на целите на противника, но тяхното прилагане от командирите зависи преди всичко от нивото на тяхната военно-специална подготовка и възможността за творческо прилагане с отчитане на конкретните условия на обстановката.

6.2. „Процедури по управление на огъня в полевата артилерия (артилерийски дивизион, батарея, взвод)”, ВИ, 2010 г., разработен съгласно заповед на началника на Генералния щаб на БА № 31/25.01.2008 г., обем 88 стр.

Този документ е разработен от авторски колектив в състав: генерал майор Стефан Василев – ръководител на колектива, бригаден генерал Ангел Главев – заместник-ръководител на колектива, полковник Валери Точилов, полковник Георги Иванов, полковник Иван Иванов, майор Петър Кръстанов, подполковник Николай Димов, полковник доцент д-р Ваньо Асенов, полковник доцент д-р Иван Панчев, о.р. полковник доцент д-р Иван Гюргаков, майор Атанас Атанасов, подполковник д-р Велико Петров, полковник доцент д-р Нелко Ненов, полковник доцент д-р Сашо Евлогиев, подполковник Христо Десев, подполковник Стоян Жейнов, майор Дилян Марков и майор Недялко Недялков под общата редакция на о.р. полковник, доцент д-р Иван Гюргаков и полковник доцент д-р инж. Иван Панчев.

Процедурите по управление на огъня на полевата артилерия са разработени на основата на STANAG 2484 MC ARTY (ed. 2) - Тактическата доктрина на полевата артилерия на НАТО (AArtyP - 5), Тактическата доктрина на полевата артилерия на БА и Ръководството за използване на полевата артилерия – артилерийски дивизион. В тях, на базата на проведено широко изследване са формулирани основните принципи на управлението на огъня на полевата артилерия и са определени задълженията на командирите и щабовете на дивизионите, командирите на батареи и взводове при управлението на огъня на артилерийските формирования.

В глава първа „Организация на управлението на огъня на полевата артилерия” е извършен анализ на процеса на организация на управлението на огъня, като са формулирани задълженията на органите за управление и средствата за управление на огъня. Уточнен е реда и последователността за поставяне на задачи от командирите на формирования и осъществяването на контрол на готовността за изпълнение на поставените задачи.

В глава втора е анализиран процесът на управлението на огъня на артилерийския дивизион, въоръжен с автоматизирана система за управление на огъня (АСУО). Посочени са особеностите в задълженията на длъжностните лица за формирования, използващи АСУО.

В трета глава са изследвани особеностите в задълженията на длъжностните лица, когато дивизиона е въоръжен с противотанкови артилерийски системи или противотанкови ракетни комплекси. Посочени са примери, модели, таблици, графици, команди и схеми, които правят практическото използване много удобно и лесно.

13.3.2022 г.

X

полк. доц. д-р инж. Дилян Марков

Подписано от: 03b9cbaf-775f-4acb-bd38-953e36405b6a

13.03.2022 г.